

lægge Forslagets hurtige Fremme noget i Vejen. — Maa jeg maaske endnu, inden jeg hører op, udtale til den højtærede Indenrigsminister dette, at det vilde glæde mig overordentlig meget, hvis han i Dag kunde bruge den samme Udtalelse vedrørende denne Sag her, som den højtærede Justitsminister i Fredags brugte om en Sag, han har for. Den højtærede Justitsminister sagde nemlig — det var om Pryglestraffen m. m. —, at det var hans fulde Overbevisning, at den Sag skulde gaa sin Sejrsgang gennem Rigsdagens Afdelinger. Hvis jeg kunde faa dette Ord at høre af den højtærede Indenrigsminister i Dag, saa vilde det være overordentlig tilfredsstillende.

N. Andersen: Den højtærede Indenrigsminister paaviste i det Foredrag, han holdt ved Lovforslagets Forelæggelse, at den Valgretsordning, som vi den Dag i Dag staa paa for de kommunale Valg, snart kan holde 50 Aars Jubilæum. Det er naturligtvis meget rigtigt, og det var ganske betimeligt, at den højtærede Minister gjorde opmærksom derpaa, da der den Dag i Dag er en stor Mængde Medlemmer af de kommunale Raad rundt omkring i Landet, der slet ikke tænke paa, at vi skulde saa langt tilbage for at søge det Valgretsgrundlag, der nu gælder. De allerfleste ville have den Mening — det ved jeg — at disse Valgretsbetingelser, vi nu have, ere for Landets Vedkommende givne ved Landkommunalloven af 6. Juli 1867 og for Købstædernes Vedkommende ved Købstadkommunalloven af 26. Maj 1868, og det er naturligvis for saa vidt ogsaa ganske rigtigt, som disse Valgretsbetingelser ere gaaede ordret over fra de tidligere Love i 50'erne i de 10 Aar yngre Love om den kommunale Styrelse. Den højtærede Indenrigsminister saa i den Omstændighed, at vi nu snart i 50 Aar have staaet paa det samme Valgretsgrundlag, hvad de kommunale Valg angaar, en vis Opfordring til nu endelig at skride til en Revision af disse Bestemmelser. Ja, det er jo ganske rigtigt; man kan meget vel se en Sag af denne Beskaffenhed fra den Side, at naar man i 50 Aar ikke har anset det for fornødent at foretage Ændringer, er det nu paa Tiden at skride dertil. Men jeg vilde gerne gøre opmærksom paa, at denne Sag ogsaa kan ses fra den modsatte Side, man kan jo maaske med lige saa stor Føje sige, at naar en Lovgivning paa et saa vanskeligt Omraade som dette har vist sig praktisk, brugbar og forsvarlig

i henved 50 Aar, skal man være varsom med at gribe ind og foretage væsentlige Ændringer; thi saa har i alt Fald det Grundlag vist sig at være saa holdbart, at det med Føje har erhvervet sig det bestaaendes Ret, en Ret, som der bør tages Hensyn til, naar man vil til at revidere og reformere. Spørgsmaalet bliver da i første Række dette: Har det Valgretsgrundlag, hvoraf de kommunale Raad ere udgaaede i henved 50 Aar, vist sig bruge ligt og saa forsvarligt, at der ikke med væsentlig Føje har kunnet ankes over den Administration, som disse Valgretsbestemmelser ere Grundlaget for, eller har det ikke? Og for det andet: Er Kravet om en Revision paa dette Omraade en virkelig Opgave, til hvis Løsning man kan være sikker paa, at man har Landets almindelige Befolkning bag ved sig, naar man tager fat paa den, eller med andre Ord: Er der eller har der været paavist eller kunnet paavises en virkelig Trang til Revision paa dette Omraade?

Med Hensyn til det første Spørgsmaal om den kommunale Administrations Forsvarlighed i By og paa Land i de henved 50 Aar, hvorom der er Tale, er det ikke mig bekendt, at nogen har turdet paastaa, at den Administration, som Kommuneraadene have udfoldet, ikke i det store Hele har været forsvarlig og retfærdig og saaledes, at den ikke med Føje kan paaklages. Selvfølgelig har der af og til været Klager, det vil der vistnok altid komme; det kan vistnok slet ikke undgaas paa dette Omraade. Jeg hørte jo nok, at den første ærede Taler, det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Poul Christensen), profeterede i bestemte Udtryk om, at naar det foreliggende Forslag var vedtaget, vilde fremtidig alle Klager forstumme. Jeg tillader mig at tvivle derom, jeg tillader mig at tro — og den Erfaring, jeg har fra Fortiden, bestyrker denne Tro — at der ogsaa i Fremtiden, ogsaa under en Ordning som den, Lovforslaget her foreslaar, vil komme Klager. Det vil ikke kunne undgaas, men det er jo heller ikke det, der er det afgørende ved Bedømmelsen af, hvorvidt en saadan Ordning har fungeret forsvarligt; det er jo ikke nødvendigt, at det skal være det ideale, det kan det jo selvfølgelig aldrig blive.

Til det andet Spørgsmaal, om der virkelig kan siges at være Trang til en Reform paa den kommunale Valgrets Omraade, vil jeg bemærke, at der har været gjort et Utal af Forsøg ad Lovgivningens Vej for at komme til andre Ordninger end